

De grote herstart en de groene tirannie

Professor Peter Stallinga en redactie

De 'Grote Herstart' waarover in deze bladzijden wordt geschreven, heeft een aantal hoofdcomponenten waarvan de 'groene nieuwe deal' waarschijnlijk het gemakkelijkste zal worden aanvaard door die bevolkingen die ermee te maken krijgen. De aanhoudende propaganda waarbij de menselijke uitstoot van CO₂ wordt aangevoerd als klimaatbederver, en die vorig jaar een piek bereikte met de internationale spijbelacties op initiatief van een Zweedse teenager, heeft velen voorbereid. Er is een voorgeschreven werkelijkheid geschapen waaraan weinigen nog durven te tornen. Deze campagne is door oliemagnaten en grote bankiers gestart met als doel energiecontrole en bestedingen van duizenden miljarden¹, die ernstige milieuschade veroorzaken. De propagandacampagne leidt vrijwel alle publieke aandacht af van de werkelijke grootste invloed op ons klimaat. Een specialist die de vele facetten van deze kwestie bestudeert gaat verderop in dit artikel in op deze door de gevestigde media volslagen veronachtzaamde punten.

Wereldwijd waart het idee rond dat onze planeet opwarmt door zogenaamde broeikasgassen. Die broeikasgassen (in het bijzonder CO₂) laten het zonlicht door, maar blokkeren de uitgestraalde warmte van het aardoppervlak, dat daardoor minder goed kan afkoelen. Door toename van economische activiteiten neemt ook de menselijke bijdrage aan de emissie van die broeikasgassen (steeds meer) toe, en kan verwacht worden dat de planeet opwarmt. Dit is de redenering waarin de zogenaamde Alarmisten heilig geloven, zelfs als eenvoudig wetenschappelijk is te bewijzen dat dit model niet stand kan houden. Sceptici hebben op basis van de data serieuze kritiek geleverd op de bovengenoemde voorstelling van zaken. Waar politiek zich baseert op consensus baseert wetenschap zich op feiten en redenering. Een enkel feit kan een model onderuit halen; de politiek hanteert een afweging van argumenten, waarna de meerderheid gelijk krijgt. Feiten bestaan en we kunnen concluderen dat de meerderheid die de feiten ontkent, het bij het verkeerde eind heeft.

Allereerst moet men weten dat de toegenomen CO₂ in de atmosfeer gepaard ging met een vergroening van de planeet. De NASA nam bijvoorbeeld in de afgelopen drie decennia een toename van 30% aan groenheid van de planeet

waar. Mijn eigen onderzoek toonde een toename van 19% aan bioactiviteit op de planeet in de afgelopen vijf decennia aan. We kunnen dus concluderen dat als het gebruik van fossiele brandstoffen verantwoordelijk is voor de toename van CO₂, dit gebruik eveneens de directe oorzaak is van een vergroening van de planeet. Fossiele brandstoffen verdienen dus eigenlijk het label 'groen', omdat de natuur er wel bij vaart.

De film van Al Gore, *An Inconvenient Truth*, heeft het denken van brede lagen van de bevolkingen aan weerszijden van het Atlantische bekken beïnvloed. En politici verwelkomden het emotionele effect dat de film had op kiezers die een schuldgevoel kregen aangepraat over hun verantwoordelijkheid voor de schade die is ontstaan aan onze planeet. In de film werd een verband aangetoond tussen de temperatuur en kooldioxide in de atmosfeer in de afgelopen honderdduizenden jaren. De discussie lijkt dus beslecht in het 'voordeel' van de alar-

mistische klimaatmodellen. Aanhangers van deze modellen worden daarom ook wel Alarmisten genoemd. Ieder tegengeluid met een alternatieve uitleg van de waarnemingen werd gesmoord. Een politiek-financiële oplossing krijgt overal prioriteit.

De CO₂-uitstootactivisten beroepen zich voortdurend op een veronderstelde wetenschap waarin een consensus zou zijn bereikt. Wat de meeste mensen hierbij niet beseffen is dat wetenschap niets moet hebben van consensus. Wetenschapsbeoefening vereist per definitie scepticisme, en staat daarmee haaks op politiek. De veronderstelling dat er een consensus onder klimaatwetenschappers bestaat heeft postgevat doordat het *Intergovernmental Panel on Climate Change* (IPCC) van de Verenigde Naties al in een vroeg stadium onderzoekers en onderzoeksinstellingen begon te subsidiëren wanneer zij op welke manier dan ook menselijk handelen konden verbinden met het fenomeen van klimaatverandering. De aanname van dit verband werd al als grotendeels vanzelfsprekend verondersteld, en was dus uitgangspunt. Dit politiek activisme zag kans om veel ngo's die zich inspanden voor milieubescherming, voor hun doel te winnen door gulle financiële bijstand.

Financiële belangen hebben vanaf het begin een sleutelrol gespeeld bij de klimaatdiscussie en het daaraan verbou-

De zon, niet CO₂, bepaalt het klimaat op aarde

den activisme. Zonder toedoen van de Rockefeller Foundation en de door de Rockefeller's gesteunde Canadese petroleum baron Maurice Strong zou de klimaatdiscussie niet zo'n prominente rol op het wereldtoneel zijn gaan spelen. De bankiers en energieleveranciers maakten zich 30 jaar geleden al zorgen over de toekomstige controle over energievoorziening middels niet-fossiele brandstoffen. Zij brachten de internationale conferenties tot stand, met mijlpalen in Rio de Janeiro en Kyoto, en tenslotte Parijs, waar landen ertoe werden gebracht om akkoorden te tekenen over een van overheidswegen bepaalde vermindering van CO₂-uitstoot. De financiering van onderzoekers en activisten heeft het verdere verloop van de discussie bepaald. En nu gaat het om ontzagwekkend grote bestedingen die in het kader van de verwezenlijking van duurzame ontwikkelingsdoelstellingen samen gaan met de herstructurering van het internationale financiële bestel.

Deze ontwikkelingen hebben twee grote nadelen ten gevolge gehad. Ten eerste wordt grondig onderzoek op breder terrein naar klimaatverandering vermeden. Belangrijk recent onderzoek over de sterk verminderde activiteit van de zon bereikt geen breed publiek, en is ook vrijwel onbekend onder niet-specialisten.

De zon en de aarde hebben beide een magnetisch veld. Dit gecombineerde veld schermt de kosmische straling af die vanuit de ruimte op ons af komt. Straling wordt dan afgebogen en wordt zichtbaar als poollicht op aarde als het daar de bovenste luchtlagen ioniseert. Als het magneetveld afwezig is, of zwakker is, dan kan de kosmische straling overal op aarde de dampkring binnendringen. Het gevolg is wolkenvorming wanneer water condenseert rond de geïoniseerde moleculen. Daardoor ontstaat een verhoogde bewolgingsgraad die onze planeet witter maakt, waardoor er dus meer zonlicht wordt weerkaatst. Het gevolg daarvan is een afkoelen van het klimaat.

Het magneetveld van de zon kunnen we niet direct zien, maar deze is af te leiden aan de zonneactiviteit, de zogenaamde zonnevlekken: donkere gebieden op het oppervlak van de zon. Als het magneetveld groot (of klein) is, dan zijn er veel (of weinig) zonnevlekken. Zonne-

Jos Thommassen

vlekken worden al eeuwen geobserveerd en de vaststelling van de correlatie van zonnevlekken met temperatuur is vrij juist gebleken, zonder dat men wist hoe die correlatie tot stand kwam. Door de lange reeks van waarnemingen stelde men al snel meerdere periodiciteiten vast. Zo is er de bekende 11-jaarlijkse cyclus. Maar er zijn ook langere cycli. Deze cycli vormen als het ware een bioritme van de zon.

De afgelopen decennia was de zonneactiviteit vrij hoog, wat op een hoog magneetveld duidde, en weinig kosmische straling, weinig bewolking, een donkerdere planeet en dus een hogere temperatuur. Echter, de laatste jaren spannen de cycli samen naar een lage activiteitsfase, de zogenaamde *Grand Solar Minimum*, en de verwachting is dat we een lange periode van lage zonneactiviteit tegemoet gaan en dus een bijbehorende afkoeling van de aarde, verge-

lijkbaar met het zogenaamde Maunder Minimum van 1645-1715 die samenviel met de Kleine IJstijd of met het recentere Dalton Minimum van 1790-1830. Het wordt daarom door velen waarschijnlijk geacht dat we in de komende decennia weer zeer lage temperaturen tegemoet kunnen zien, een tendens die de laatste jaren al lijkt te zijn ingezet. Merk op dat in dit geval de richting van causaliteit onbetwistbaar is: het is onmogelijk dat de temperatuur op aarde het aantal zonnevlekken beïnvloedt. Kosmische straling kan ook bijkomende verhoogde seismische activiteit veroorzaken en daardoor extra uitstoot van koelende stofdeeltjes. We moeten dus op iets heel anders voorbereid zijn dan de activisten van nu ons doen geloven.

Verder is er ernstige schade als gevolg van de middelen voor alternatieve energie-opwekking. De horizonvervuiling van de windturbines is algemeen bekend. Maar ook de langetermijn-

schade van deze gedochten is potentieel zeer ernstig wat betreft zowel aantasting van de bodem waarin ze zijn gepland, als de vogelstand. Ook hier speelt een financieel element. Dan gaat het over subsidies. Als alternatieve energiebronnen subsidie nodig hebben om te overleven, dan zijn ze per definitie niet energetisch rendabel. Dat wil zeggen dat ze meer energie kosten dan dat ze tijdens hun levensduur opleveren. Zouden ze wel energetisch rendabel zijn, dan zouden ze geen subsidie nodig hebben, omdat investeerders dan letterlijk slapende rijk zouden kunnen worden, en in het geval van een vrije markt doet men dat graag.

Aan de andere kant maakt subsidie het spel een stuk aantrekkelijker voor investeerders. Plotseling hoeft er geen energetische winst meer te worden gemaakt met het onderliggende product; de staat garandeert monetaire winst, zonder risico. Een goed voorbeeld is een Shell Koninklijke Olie die zich strategisch terugtrekt uit de NAM die aan gaswin-

ning deed (en de kosten in Groningen nalaat aan de handelspartner, de Nederlandse staat). Hierna werd geïnvesteerd in lucratieve windmolenparken, bijvoorbeeld voor de kust van Zeeland. Het verdienmodel draait niet om de productie en verkoop van windenergie, maar het lobbyen in Den Haag voor wetgeving die het mogelijk maakt om subsidies binnen te slepen. Het lobbyen kost energetisch gezien veel minder geld dan het bouwen van boorputten voor gaswinning. De winst is bovendien gegarandeerd. Windhandel is een toepasselijke benaming voor deze economische activiteit.

Het invoeren van groene energie heeft geen effect op energieverbruik, maar wel wordt er dan minder rijkdom geproduceerd bij hetzelfde energieverbruik, omdat er veel verloren gaat in nutteloze producten als windmolenparken. Om een voorbeeld te geven: de beste aanwending van windenergie in Nederland is door er water mee op

te pompen uit de weilanden en andere gebieden die onder de zeespiegel liggen. Dat gebeurde vroeger met lokale windmolentjes: direct van wind naar pomp. Onregelmatigheden in de hoeveelheid wind zijn geen probleem, zolang het over een langere periode maar genoeg waait na een regenperiode. Maar in de moderne aanpak worden de windmolens op zee geplaatst. Op die plek zelf is de energie niet nodig; de energie moet dus worden getransporteerd en opgeslagen in de vorm van elektriciteit. Veel gaat verloren in dit proces.

Maar zolang de Shells maar subsidies opstrijken en de politici met hun rapporten hun eigen deugd bewijzen, ligt schijnbaar niemand bij de media hier wakker van. De burger betaalt het gelag, maar daar lijkt niemand zich zorgen over te maken. Ook niet, zo lijkt het, als dit alles, onder de noemer van de Grote Herstart, met nog grotere snelheid en in nog grotere omvang zal worden voortgezet. ■

Kunstmatige intelligentie, vriend of vijand?

Rachid Sabri

Volgend jaar, van 18 tot 21 mei, staat de jaarlijkse bijeenkomst van het World Economic Forum weer gepland. Dit keer niet in Davos, de vaste vergaderplaats, maar in Luzern Bürgenstock. Het hoofdthema van de bijeenkomst is zoals altijd de verbetering van de toestand van de wereld. Maar daarbij wordt in de eerste plaats gedacht aan de digitalisering ervan. Voor het World Economic Forum (WEF) bestaat toeval niet. Alle grote ontwikkelingen waar dit Forum aan werkt worden niet bepaald door de waan van de dag. Vanaf het moment van oprichting in 1971 wordt de koers bepaald door een zorgvuldig uitgestippelde routekaart. Ook de 'Grote Herstart' die is aangekondigd, maakt hier onderdeel van uit. Het zgn. 'Vierde Industriële Revolutie' onderdeel ervan ging al in 2016 van start.

Dat gaat om het creëren van een hervorming van de wereld, waarin alles en iedereen digitaal met elkaar verbonden zal zijn. Het WEF stelt dat dan de kwaliteit van leven voor iedereen zal verbeteren. Voor de mensheid is het, volgens het WEF, eigenlijk vrij simpel om de oversteek te maken naar deze zaligmakende toestand. Met de globale uitbraak van COVID-19 zou, toevalligerwijs, het momentum zijn ontstaan om het versneld te realiseren.

Hybride mensen – half mens half robot – of compleet zelfdenkende robots maken al tientallen jaren onderdeel uit van een futuristische werkelijkheid in Hollywood-producties. Die verfilmde fictie is niet langer oneindig ver weg van onze realiteit. 'Intelligente' robots, geprogrammeerd met artificiële intel-

ligentie (AI) technologie, worden al op grote schaal ingezet. Volgens de definitie van de Europese Commissie verwijst AI naar systemen die intelligent gedrag vertonen door hun omgeving te analyseren en vervolgens met een zekere mate van zelfstandigheid actie te ondernemen om geprogrammeerde doelen te bereiken. De doorontwikkeling van AI kan één van de grootste veranderingen in de geschiedenis van de mens gaan betekenen. Het kan potentieel ook onze grootste bedreiging ooit zijn. Vooralsnog zien de grootste bedrijven en politici, actief op mondiaal niveau, vooral economische en maatschappelijke voordelen.

De agenda van het WEF in mei volgend jaar zal vooral bestaan uit het bespreken van de inzet van slimme technologieën waarmee de vierde industriële